
Rozhovor s doc. Miroslavem Poláškem

Rozhovor s doc. Miroslavem Poláškem

Přinášíme Vám rozhovor s doc. RNDr. Miroslavem Poláškem, CSc., čerstvým držitelem ceny „FIA Honour Award for Science“.

Pane docente, předně dovolte, abych Vám pogrataloval k tomuto ocenění. Získal jste je mimo jiné za rozvoj průtokových analytických metod. Mohl byste našim čtenářům přiblížit, co se za tímto označením skrývá?

Jedná se o analytické metody či techniky, známé pod označením „průtoková injekční analýza“ (flow-injection analysis, FIA) a sekvenční injekční analýza (sequential injection analysis, SIA). Stručně a zjednodušeně řečeno, tyto metody jsou založeny na provádění analytických reakcí v roztocích, proudících počítačem řízeným definovaným způsobem systémem miniaturních trubiček, kanálků, mísících cívek, reaktorů a detektorů. Technika SIA například umožňuje plně automatizovat a racionalizovat analytické postupy, které jsou pak využívány k realizaci velmi rychlých analýz velkých sérií vzorků v nejrůznějších odvětvích chemického, farmaceutického i biologického výzkumu nebo k monitorování důležitých chemických či fyzikálních procesů, odehrávajících se jak v průmyslové výrobě, tak i v přírodním prostředí (kupříkladu je možné sledovat kvalitu vodních zdrojů v reálném čase nebo automaticky monitorovat uvolňování účinné látky z farmaceutického přípravku). Důležitým znakem těchto průtokových metod je jejich šetrnost k životnímu prostředí, protože výsledky lze získat s užitím minimálního množství chemikálií a velmi malým objemem vznikajícího odpadu (řádově desítky mililitrů za celý pracovní den).

Jak jste se vlastně dostal k této specializaci? Bylo toto odvětví Vaším cílem od začátku Vašeho akademického působení?

Analytické chemii jsem se věnoval již za svých studentských let a měl jsem to štěstí, že jsem měl možnost po ukončení studia na Přírodovědecké fakultě v Brně začít pracovat na katedře analytické chemie Farmaceutické fakulty UK v Hradci Králové prakticky od založení farmaceutické fakulty. Metodou FIA, kterou vymyslel a uvedl do praxe náš krajan, profesor Jaromír Růžička z USA se svým kolegou, dánským profesorem Elo Hansenem v polovině 70. let dvacátého století, se začal na naší katedře v Hradci Králové zabývat můj starší kolega profesor Rolf Karlíček od začátku 80. let a já jsem byl členem jeho výzkumného týmu. Časem vznikla na katedře specializovaná laboratoř průtokových metod a výsledky našeho výzkumu si začaly získávat mezinárodní uznání. V roce 1999 jsme dokonce byli pověřeni pořádáním 10. mezinárodní konference ICFIA v Praze. Předchozí konference ICFIA byly do té doby pořádány ve dvouletých intervalech pouze v USA.

Co pro Vás osobně udělená cena znamená?

Jak praví lidová moudrost: „všechna sláva polní tráva“, ale samozřejmě takové ocenění od zahraniční instituce velice potěší a je vynikajícím povzbuzením do zbývajících let mé vědecké kariéry. Musím však zdůraznit, že i když je ocenění vázáno na určitou osobu, je bezpochyby vyznamenáním i pro všechny mé kolegy a celé naše výzkumné pracoviště.

Jste také proděkanem pro zahraniční činnost. Je obtížné zastávat tuto funkci a zároveň se věnovat vědecké činnosti?

Tak to přece patří k samozřejmým povinnostem vysokoškolského pracovníka, věnovat se pedagogické a vědecké činnosti, a pokud je o to požádán, nevyhýbat se ani administrativní práci ve prospěch fakulty.

Při svém nabitém programu je důležité umět si i oddechnout. Jakým způsobem nejradši relaxujete?

Pro mne je největším odpočinkem a zároveň vzrušujícím zážitkem procházka v přírodě, spojená s lovem motýlů i jiného hmyzu prostřednictvím fotografické kamery. Je těžké popsat nádherný pocit, když se podaří pořít zblízka pěkný snímek motýla nebo zajímavého brouka.

Co považujete v životě za nejdůležitější?

Mít kolem sebe dostatek dobrých lidí a v sobě dostatek pokory.

Děkuji Vám za odpovědi.

[Informace o předání ceny „FIA Honour Award for Science“ zde.](#)